

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«Філософія»

Рівень вищої освіти *Третій (освітньо-науковий)*

Ступінь вищої освіти: *Доктор філософії*

Галузі знань *03 Гуманітарні науки*

Спеціальність *033 Філософія*

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

(Протокол № 17 від 28.05 2020р.)
Ректор
(наказ № 4/01-03 від 28.05 2020р.)

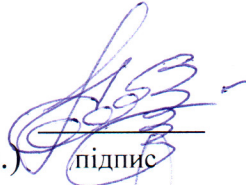
Мелітополь, 2020

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-наукової програми «Філософія»

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
(Наказ № 02/01-05 від 27.01.20 р.)

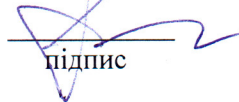

підпис

Т.С. Троїцька

прізвище, ім'я, по-батькові

Завідувач випускової кафедри

підпис

О.М. Ситник

прізвище, ім'я, по-батькові

Голова Вченої ради
природничо-географічного
факультету

підпис

Л.М. Донченко

прізвище, ім'я, по-батькові

Завідувач аспірантури та
докторантури

підпис

О.М. Долинна

прізвище, ім'я, по-батькові

Голова науково-методичної
ради університету

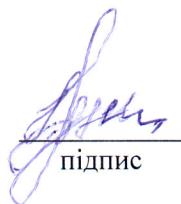

підпис

Н.Є. Мілько

прізвище, ім'я, по-батькові

Голова комісії Вченої ради
МДПУ ім. Б. Хмельницького
з експертизи якості
освітніх програм спеціальностей

підпис

Н.А. Сегеда

прізвище, ім'я, по-батькові

ПЕРЕДМОВА

Склад розробників освітньої програми

Керівник групи - д.філос.н., доцент, професор кафедри філософії МДПУ імені Богдана Хмельницького Олексенко Роман Іванович

Члени групи:

- д.філос.н., професор, професор кафедри філософії МДПУ імені Богдана Хмельницького Волков Олександр Григорович
- к.філос.н., доцент, доцент кафедри філософії МДПУ імені Богдана Хмельницького Землянський Анатолій Миколайович

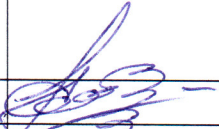
Члени робочої групи зі складу стейкхолдерів

1. Семікін Михайло Олександрович – керуючий справами виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області
2. Богданова Олена Василівна – Голова правління Мелітопольського громадського об'єднання «Баптистська порада»

Гарант Освітньо-наукової програми

Троїцька Тамара Серафимівна - д.філос.н., професор, професор кафедри історії, археології і філософії МДПУ імені Богдана Хмельницького

Актуалізовано:

ОП введення в дію (рік)	2017 р.			
Дата виходу стандарту та посилання на стандарт				
Перегляд ОП Дата та номер протоколу засідання Вченої ради університету	Протокол №12 від 20.03.2018р.	Протокол №17 від 28.05.2020р.		
Підпис гаранта				
ПІБ гаранта ОП	Троїцька Т.С.			

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Керуючий справами виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області – Семікін М.О.
2. Державний експерт експертної групи з питань аналізу, наукових досліджень та соціальних опитувань Директорату стратегічного планування, координації політики та євроінтеграції Міністерства соціальної політики України – Степаненко І.В.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

«Філософія. Спеціальність 033 Філософія»

1 – Загальна інформація	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	Ступінь вищої освіти: доктор філософії Спеціальність: 033 «Філософія» Освітньо-наукова програма: «Філософія»
Мова навчання і оцінювання	Українська
Обсяг освітньої програми	Термін навчання 4 роки Обсяг освітньої складової – 43 кредити ЄКТС
Тип програми	Освітньо-наукова програма
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу у якому здійснюється навчання	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Україна Кафедра історії, археології і філософії
Назва закладу вищої освіти, який бере участь у забезпеченні програми	–
Офіційна назва освітньої програми, ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Філософія. 3 ступінь вищої освіти. Доктор філософії
Наявність акредитації	–
Цикл / рівень програми	НРК України – 9 рівень FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня магістра
Форма навчання	Очна, заочна
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Сайт університету: http://www.mdpu.org.ua
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми (з врахуванням рівня кваліфікації)	Повноцінна інтелектуальна, етична, морально-духовна підготовка фахівців у галузі філософії, які здатні розв'язувати науково-дослідницькі завдання і практичні проблеми філософії, генерувати нові ідеї і стратегії світоглядно-методологічної спрямованості, критично осмислювати, аналізувати ціннісно-сміслові аспекти соціального життя та приймати нестандартні рішення у практичній діяльності
3 – Характеристика освітньої програми	

Предметна область (галузь знань / спеціальність / спеціалізація програми)	03 «Гуманітарні науки» 033 «Філософія»
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова, академічна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Проведення досліджень в галузі 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 033 «Філософія» у: теоретичній площині, яку визначають соціальна філософія, філософія культури, філософія освіти, філософська антропологія, комунікативно-практична філософія
Особливості програми	Мета, зміст науково-освітньої програми (загальні і професійні компетентності, програмні результати навчання), система освітніх компонентів спрямовані на практико орієнтовану аналітику соціально-культурної, освітньої і релігійної діяльності
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робочі місця в науково-дослідних закладах (науковий співробітник, молодший науковий співробітник), в освітніх закладах (викладач філософських дисциплін, керівник підрозділів у сфері освіти та виробничого навчання); вищі посадові особи громадських і самоврядних організацій в соціально-культурній сфері, органах державної влади, публічного управління
Подальше навчання	Підвищення професійної кваліфікації, здобуття 10 рівня вищої освіти – доктор наук
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання зумовлено принципами дослідницько-орієнтованого й практико-орієнтованого (праксеологічного) навчання і самонавчання і спирається на систему нормативних освітніх компонентів: обов'язкові навчальні дисципліни (цикл загальної підготовки, що забезпечує оволодіння загальними (філософськими) компетентностями – 4 кредити ЄCTS, мовними компетентностями – 6 кредитів ЄCTS, цикл професійної підготовки для здобуття універсальних компетентностей дослідника – 9 кредитів, глибинних знань зі спеціальності – 12 кредитів) та блок дисциплін вільного вибору здобувачів – 12 кредитів ЄCTS. Загальний обсяг освітньої складової – 43 кредити ЄCTS
Оцінювання	Оцінювання програмних результатів навчання передбачає іспити (усні, письмові), заліки, звіти з практики, захист кваліфікаційної роботи. Елементами вимірювання якості навчання є методологічно-когнітивна обізнаність; інтелектуально-етичне розуміння теорії, практики, комунікації; застосування філософських знань в різних сферах життєдіяльності; аналіз і генералізація ідей конструктивного вирішення проблем; синтезування гуманітарних і філософських ідей, проблем та рішень; ціннісно-сміслова і емоційна налаштованість; критичне оцінювання предмета філософського осмислення і концептуалізація інноваційних рішень

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати науково-дослідницькі завдання і проблеми у галузі філософії і практичній діяльності, що передбачає прийняття нестандартних рішень, самостійність міркувань, умовиводів та інтелектуальний пошук і генерування нових ідей, стратегій, залучення ціннісних смислів до соціально-духовного життя
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до аналітичного мислення, оперативного аналізу значного масиву гуманітарних текстів, вміння ставити та вирішувати наукові завдання, нестандартно розв'язувати задачі та самостійно міркувати і формувати умовиводи ЗК 2. Здатність до інтелектуального пошуку, вміння виявляти слабкі місця, логічну чи смислову уразливість аргументації та розв'язувати суперечності інтерпретації ЗК 3. Здатність генерувати нові світоглядні і наукові ідеї (креативність), прагнути до відкриття нового знання, залучення ціннісно-смислових орієнтирів пізнання і практичної діяльності ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним в осмисленні своїх інтелектуальних переваг і недоліків, здатність використовувати перші, мінімізувати вплив інших адаптуватися та діяти в новій ситуації, використовувати посібілістське мислення в управлінні проектами ЗК 5. У кар'єрному розширенні можливостей діяльності застосовувати для вирішення пізнавальних задач праксеологічні стратегії і засоби, відстоювати активну громадянську позицію на основі етичних міркувань і соціальної відповідальності ЗК 6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань): вміння переконливо викласти власну експертну позицію, володіння різними режимами та формами публічного мовлення, засобами та стратегіями інтелектуальної полеміки ЗК 7. Здатність до комунікативно-діалогічної взаємодії на основі вміння враховувати точки зору, що ґрунтуються на різних світоглядних, конфесійних та соціокультурних засадах. ЗК 8. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та методологією особистісного саморозвитку, формування системного світогляду, етики і культурного кругозору ЗК 9. Здатність доказово, обґрунтовано, інтелектуально коректно викладати результати власного дослідження українською мовою, писати власні тексти аналітичного характеру та застосовувати необхідні процедури (редагування, коректура, звірка) при підготовці тексту до публікації ЗК 10. Коректно представляти результати наукових досліджень англійською мовою у комунікації і взаємодії з міжнародною академічною спільнотою

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Усвідомлення змістової, методологічної та ціннісно-сміслової специфіки закінченої докторської програми для предметної сфери професійної діяльності та історико-філософського й теоретико-філософського контекстів ФК 2. Вміння здійснювати дослідницький пошук в еволюції основних філософських ідей та проблем й тенденцій сучасного філософського дискурсу і особливостей сучасної наукової картини світу ФК 3. Здатність формулювати дослідницькі проблеми з орієнтацією на аналітику соціально-політичних, культурно-освітніх і релігійних процесів у зв'язку з попередньою інтелектуальною історією ФК 4. Володіння методологією використання дослідницьких підходів, методів, пізнавальних процедур, моделей гуманітарного пізнання, релевантних відповідній проблематиці ФК 5. Вміння реферувати, рецензувати й інтерпретувати першоджерела та дослідницьку літературу з філософської проблематики ФК 6. Здатність опрацьовувати спеціальну філософську літературу іноземними мовами і осмислювати її у міжнародному та вітчизняному контекстах ФК 7. Вміння використовувати філософську, загальнонаукову методологію та пізнавальні засоби і процедури філософської аналітики і досягати в результаті самостійних пізнавальних результатів ФК 8. Вміння брати участь у діалогах, відкритих дискусіях, диспутах із філософської проблематики та імплементувати у смисловий простір обговорень етико-практичну значущість філософського знання ФК 9. Здатність викладати філософські дисципліни у закладах освіти усіх рівнів та володіти сучасними методиками викладання і інноваційними освітніми технологіями ФК 10. Вміння застосовувати загально-гуманітарні і філософські знання у розв'язанні проблем життєдіяльності, зокрема в аналітиці, концептуалізації, експертизі документів публічної сфери управління, ЗМІ, органів місцевого самоврядування, державних установ та в консультуванні керівництва цих установ і закладів
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Знання теоретичних і праксеологічних основ філософської науки і суміжних галузей гуманітаристики та суспільних наук, розуміння та проблематизація сучасної філософської думки і практики ПРН 2. Систематизування спеціалізованих знань в межах певної філософської проблематики та матеріалів з відповідної спеціальної (науково-дослідницької) літератури ПРН 3. Актуалізація нових підходів, принципів, стратегій і методів ефективного вирішення пізнавальних і дослідницьких задач ПРН 4. Володіння українською та іноземною мовами на достатньому для фахового спілкування рівні і презентації результатів дослідження

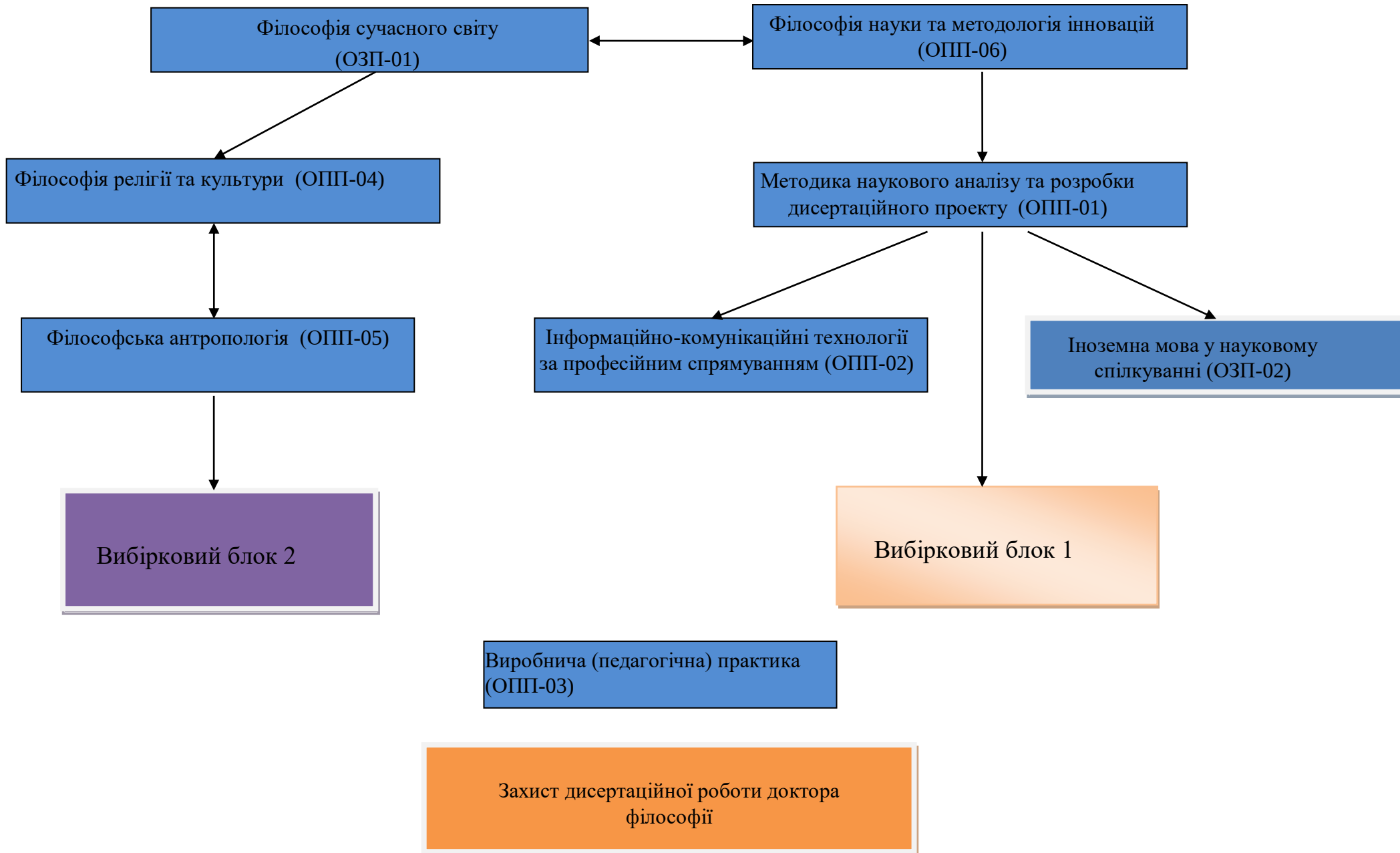
	ПРН 5. Демонстрація і застосування поряд з філософським, критичним мисленням полідискурсивного розуміння, знань, ідей, способів ПРН 6. Розробка алгоритмів міждисциплінарної філософської аналітики, експертизи і консультування ПРН7. Реконструювання і рефлексія історичного поступу світової і вітчизняної філософії ПРН 8. Застосовування різних стратегій та моделей викладання у фаховій галузі ПРН 9. Моделювання проведення відкритих дискусій за обраною темою із фахової проблематики та власної стратегії участі ПРН 10. Синтез, інтерпретація та імплементація філософських ідей і підходів у гуманітарні дослідження та декомпозиції використання в культурно-освітньому просторі ПРН 11. Аналіз факторів, які мають позитивний чи негативний вплив на комунікативно-діалогічний простір культури і освіти та визначення їх в конкретних консенсуальних і контекстуальних практиках ПРН 12. Емоційно-вольова налаштованість на високу особисту культуру, етику громадянської відповідальності, морально-духовної досконалості, науково-етичні стандарти та доброчесність ПРН 13. Філософська оцінка і рефлексія міжкультурних та транскультурних явищ, що відбуваються в сучасному світі в соціальній, політичній, економічній, етичній, художній або релігійній сферах, що буде визначати наукову новизну підготовленої і захищеної дисертації
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Участь у програмі беруть запрошені спеціалісти-керівники соціально-політичних, культурно-освітніх закладів, органів місцевого самоврядування, публічного управління і державної влади
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Для вивчення наукових матеріалів та іноземних мов використовуються електронні бази багатьох бібліотек, бібліотеки університету, доступ до мережі інтернет, зокрема до науково-метричних і реферативних баз даних (Web of Science, SCOPUS); для презентацій активно використовується мультимедійні аудиторії факультетів
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Основним джерелом інформаційного та навчально-методичного забезпечення є кабінет філософії, електронні бібліотеки факультетів, бібліотека університету, сайти політичних і громадських організацій, національно-культурних і релігійних спільнот
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	У межах договорів МДПУ імені Богдана Хмельницького про співпрацю з партнерами
Міжнародна кредитна мобільність	У межах міжнародних договорів МДПУ імені Богдана Хмельницького про співпрацю з зарубіжними країнами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачається

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
ОСВІТНЯ СКЛАДОВА			
1. ОBOB'ЯЗKOBІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ			
ОЗП-01	Філософія сучасного світу	4	Іспит
ОЗП-02	Іноземна мова у науковому спілкуванні	6	Іспит
ОПП-01	Методика наукового аналізу та розробки дисертаційного проекту	3	Залік
ОПП-02	Інформаційно-комунікаційні технології за професійним спрямуванням	3	Залік
ОПП-03	Виробнича (педагогічна) практика	3	Залік
ОПП-04	Філософія релігії та культури	4	Іспит
ОПП-05	Філософська антропологія	4	Іспит
ОПП-06	Філософія науки та методологія інновацій	4	Іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		31	
2. НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ЗДОБУВАЧА			
<i>Вибірковий блок (аспірант обирає 2 дисципліни на 8 кредитів)</i>			
ВПП-01	Психологія розвитку особистості в КОП	4	Залік
ВПП-02	Комунікативно-практична філософія	4	Залік
ВПП-03	Методика написання статей з фаху англійською мовою	4	Залік
ВПП-04	Філософія науки і освіти	4	Залік
<i>Вибірковий блок 2 (аспірант обирає 1 дисципліну на 4 кредити)</i>			
ВПП-05	Вища освіта та європейський освітній простір	4	Залік
ВПП-06	Аксіологія	4	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		12	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		43	
НАУКОВА СКЛАДОВА			
	Науково-дослідна робота	197	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАУКОВОЇ СКЛАДОВОЇ		197	
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ		240	

Структурно-логічна схема ОНП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації випускників, що визначена в освітньо-науковій програмі, використовується для встановлення рівня опанування здобувачами інтелектуальних, соціальних і професійних компетентностей. Форма атестації встановлена згідно з вимогами Національної рамки кваліфікацій, освітньо-науковими стандартами, нормативними документами Міністерства освіти і науки України, постанов Кабінету Міністрів України, положень НАЗЯВО, положень МДПУ імені Богдана Хмельницького про правила підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах і передбачає підготовку та прилюдний захист дисертації доктора філософії.

Дисертаційна робота доктора філософії є самостійним науковим дослідженням із філософської проблематики, яке містить елементи наукової новизни і передбачає узагальнення, систематизацію й оцінку наявних в філософській науці підходів до вирішення досліджуваної проблеми, зокрема філософської аналітики сучасних соціально-політичних, культурно-освітніх і релігійних процесів. Дисертація є поглибленням, закріпленням та застосуванням теоретичних знань, практичних навичок, отриманих за час навчання, а також формулюванням висновків й узагальнення, оцінюванням і окреслюванням перспективи подальших досліджень проблеми.

Метою захисту дисертаційної роботи доктора філософії є встановлення відповідності рівня професійної підготовки випускника вимогам, що висувають до здобувачів третього рівня вищої освіти в галузі гуманітарних наук за спеціальністю 033 «Філософія». Захист дисертаційної роботи доктора філософії відбувається у відкритому режимі (публічно).

**4. Матриця забезпечення складових інтегральної компетентності
компонентами ОНП відповідно до Національної рамки кваліфікацій**

1.	Здобуття глибинних знань із спеціальності (здатність до інтелектуально-концептуального, критичного мислення, засвоєння основних систем синтезування гуманітарного, філософсько-наукового знання та інноваційного пошуку)	ОЗП-01 ОПП-01 ПП-06 ОПП-03 ВПП-03
2.	Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями (здатність до ціннісно-смислової генералізації світоглядних ідей, стратегій і конструктів соціальних практик, до етики відповідальності, духовно-практичного освоєння світу і саморозвитку особистості)	ОЗП-01 ОПП-04 ОПП-05 ОПП-03 ВПП-01 ВПП-06
3.	Набуття універсальних навичок дослідника (здатність до комунікативно-діалогічної, інформативно-смислової взаємодії у науковому спілкуванні, в усній і письмовій презентації наукової продукції, в організації навчальних занять і управлінні проектами)	ОЗП-02 ОПП-01 ОПП-02 ОПП-03 ВПП-02 ВПП-03 ВПП-04 ВПП-05
4.	Здобуття мовних компетентностей (здатність мовно-герменевтично, зокрема з використанням іноземної мови, та логіко-інтерпретаційно спілкуватися у полідискурсивній науковій спільноті)	ОЗП-02 ОПП-01 ОПП-03 ОПП-04 ВПП-02 ВПП-03 ВПП-06

**5. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І
КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

	ОЗП-01	ОЗП-02	ОПП 01	ОПП 02	ОПП 03	ОПП 04	ОПП 05	ОПП 06
ЗК 1	+	+	+	+	+			+
ЗК 2	+	+	+	+	+			+
ЗК 3	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 4	+	+			+			
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 6	+			+	+	+	+	+
ЗК 7	+	+		+	+	+	+	+
ЗК 8		+	+		+		+	+
ЗК 9			+	+	+			+
ЗК 10		+	+	+	+			+
ФК 1	+		+	+	+			+
ФК 2	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 3	+		+	+	+	+	+	+
ФК 4		+	+	+	+			+
ФК 5	+	+		+	+			+
ФК 6	+				+			+
ФК 7	+	+			+			+
ФК 8	+	+		+	+	+	+	
ФК 9	+	+		+	+	+	+	+
ФК 10	+	+	+		+	+	+	+

**6. МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ (ПРН)
ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

	ОЗП-01	ОЗП-02	ОПП 01	ОПП 02	ОПП 03	ОПП 04	ОПП 05	ОПП 06
ПРН 1	+				+	+	+	+
ПРН 2	+		+	+	+	+	+	+
ПРН 3			+	+	+			+
ПРН 4		+	+	+	+			
ПРН 5	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 6	+		+		+			+
ПРН 7	+				+	+	+	+
ПРН 8					+			+
ПРН 9	+	+		+	+	+	+	+
ПРН 10	+			+	+	+	+	+
ПРН 11	+			+	+	+	+	+
ПРН 12	+		+		+	+	+	+
ПРН 13	+			+	+	+	+	+